

WESTFRIESLAND

Bijlage: Model soepele overgang 18-/18+

De Westfriese gemeenten zijn via de Jeugdwet verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning aan jongeren tot 18 jaar. Zorg en ondersteuning vanaf deze leeftijd is geregeld via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet langdurige zorg (Wlz) of de zorgverzekeringswet (Zvw). Wanneer de zorg niet op grond van de Zvw, Wmo of Wlz geleverd kan worden kan er sprake zijn van verlengde jeugdhulp.

De aansluiting tussen de stelsels klopt theoretisch, maar in de praktijk vallen jongeren vaak tussen wal en schip. Om de continuïteit van deze zorg en ondersteuning te waarborgen, is het belangrijk dat gemeenten en zorgaanbieders elkaar weten te vinden en afspraken maken op de leefgebieden onderwijs, werk, inkomen, zorg, veiligheid en wonen.

De overgang van minder- naar meerderjarigheid blijkt een belangrijk knelpunt bij het werken aan deze ambitie omdat de rechten en plichten van jongeren, de regie (over) en (de financiering van) hulpverlening veranderen. Gebiedsteams in de Westfriese gemeenten gaan verschillend om met de overgang van 18- naar 18+. Er worden nu (te) vaak ad hoc oplossingen gezocht. Dit probleem is ook aan de orde gekomen bij het kennisateliers "Doorlopende zorglijn 18-/18+West-Friesland" (d.d. 20 juni 2016). De Westfriese gemeenten vinden het onwenselijk dat problematiek van jongeren bij en door het bereiken van de achttienjarige leeftijd ontstaat of verergert.

Jongeren bij wie (bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd) sprake is van twee of meer van de volgende factoren hebben een (sterk) verhoogde kans op een niet-soepele overgang 18-/18+:

- weinig tot geen (praktische) steun van ouders;
- combinatie LVB, psychiatrie of gedragsproblemen;
- een of meerdere voortijdig afgebroken jeugdhulptrajecten;
- geen structurele dagbesteding, zoals onderwijs;
- een grote kans op onvoldoende inkomen voor een stabiel zelfstandig bestaan;
- een grote kans op dak- of thuisloosheid.

Naast de gebiedsteams spelen zorgaanbieders een belangrijke rol om de overgang van 18- naar 18+ goed te laten verlopen. Daarom stellen de Westfriese gemeenten in de inkoopdocumenten voor zowel jeugd- als Wmo eisen aan aanbieders. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het model Soepele Overgang. Met behulp van dit model, ontwikkeld en toegepast in de regio Friesland, wordt duidelijk wie betrokken is, wie wat wanneer doet en wie de regie heeft om de overgang van jeugd naar volwassenheid op casusniveau soepel te laten verlopen. Dit model sluit aan bij de uitkomsten van de kennisateliers die in 2016 met meerdere zorgaanbieders zijn gehouden.

Van aanbieders wordt verwacht dat het model Soepele Overgang wordt onderschreven en geïmplementeerd. Conform het model Soepele Overgang heeft de zorgaanbieder waar de jeugdige op dat moment jeugdhulp ontvangt:

- Uiterlijk 9 maanden voor de 18e verjaardag van de jongere een perspectiefplan opgesteld, waardoor er een beeld is van de situatie van de jongere (bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd) op de domeinen huisvesting, financiën, dagbesteding en (vervolg)hulp en de toekomst wens van de jongere;
- Uiterlijk 8 maanden voor de 18e verjaardag van een jongere op basis van het perspectiefplan een risicoanalyse uitgevoerd om tijdig te herkennen of een jongere een (ver)hoog(d) risico op een niet-soepele overgang heeft. Hierbij wordt ook gekeken naar het functioneel inzetbare sociale netwerk;
- Uiterlijk 6 maanden voor de 18e verjaardag van de jongere professionals (zoals bijvoorbeeld mogelijk Wmo aanbieder(s)) betrokken die noodzakelijk zijn voor een soepele overgang, op basis van de voorbereiding;

- Uiterlijk 5 maanden voor de 18e verjaardag van de jongere met de betrokken professionals de (regie)rollen vastgesteld. Het uitgangspunt daarbij is dat het wijk- of gebiedsteam casusregisseur is en de zorgaanbieder behandelregisseur;
- Uiterlijk 3 maanden voor de 18e verjaardag van de jongere (medewerking verleend aan) het opstellen van toekomstafspraken, een individueel (perspectief)plan met concrete inhoudelijke en procesmatige afspraken. Dit plan wordt opgesteld met de jongere, en is gericht op een stabiele huisvesting, financiën en dagbesteding als de jongere achttien wordt, waar nodig met (vervolg)hulp. De organisaties die hierbij een rol hebben (bijvoorbeeld WerkSaam, Wmo aanbieder) worden in beeld gebracht en betrokken;
- Uiterlijk bij de 18e verjaardag van de jongere medewerking verleend aan het afronden van de uitvoering van de toekomstafspraken. Na de 18e verjaardag (medewerking verleent aan) het monitoren van de toekomstafspraken.